

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI ¹⁾

z dnia.....2010 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu
przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwianie startu młodym
rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007 - 2013**

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. Nr 200, poz. 1443, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) w ust. 1 w pkt 1 w lit. a tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„- powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie będzie nie mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju oraz nie większa niż 300 ha,”

b) w ust. 2:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) była właścicielem lub posiadaczem nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha, chyba że nabyła tę nieruchomość w drodze spadku i w terminie 12 miesięcy od dnia nabycia nieruchomości dokonała zbycia:

a) tej nieruchomości albo

b) udziału we współwłasności tej nieruchomości, jeżeli nieruchomość stanowi współwłasność, lub”

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) otrzymała kredyt preferencyjny udzielany na podstawie przepisów

dotyczących szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji lub przepisów dotyczących szczegółowego zakresu i kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji, lub przepisów dotyczących realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, z wyłączeniem kredytu udzielanego na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego, lub”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osoba fizyczna, która wystąpiła o przyznanie pomocy w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem i której nie przyznano tej pomocy albo przyznano pomoc, z tym że zostało stwierdzone wygaśnięcie decyzji o przyznaniu pomocy w przypadku, o którym mowa w § 17 ust. 2 i 3, albo uchylono decyzję o przyznaniu pomocy w przypadku, o którym mowa w § 17 ust. 4, może ponownie wystąpić z wnioskiem o przyznanie pomocy, o ile nie zaistniał żaden inny z przypadków określonych w ust. 2.”;

2) w § 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku gdy średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju jest wyższa niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie, w którym położone jest gospodarstwo, o którym mowa w § 2 ust.1 pkt 1 lit. a, minimalna powierzchnia użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa w okresie, o którym mowa w § 5 ust. 2, może być mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, z tym że nie może być mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie.”;

3) w § 7:

a) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, o którym mowa w ust. 2, uznaje się, z zastrzeżeniem ust. 3a:”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku osób fizycznych, które nabyły gospodarstwo rolne w sposób określony w ust. 1 pkt 1 i nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia nabycia gospodarstwa wydzierżawiły gospodarstwo, za dzień rozpoczęcia prowadzenia

działalności rolniczej, o którym mowa w ust. 2, uznaje się dzień rozwiązania albo wygaśnięcia umowy dzierżawy, pod warunkiem, że umowa dzierżawy została zawarta w formie aktu notarialnego albo ma datę pewną.”,

c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Jeżeli przed dniem rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, o którym mowa odpowiednio w ust. 3 lub 3a, wnioskodawca dokonał co najmniej jednej z czynności, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2-6, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznaje się dzień dokonania najwcześniejszej z tych czynności. W przypadku osób fizycznych, o których mowa w ust. 3 pkt 3-5 i ust. 3a, które zostały ubezpieczone z mocy przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako rolnik i nie dokonały innej z czynności, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2-6, dnia, od którego podlegają temu ubezpieczeniu nie uznaje się za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej.

5. W przypadku osób fizycznych, o których mowa w ust. 1, do stażu pracy w rolnictwie wlicza się również okres od określonego odpowiednio zgodnie z ust. 3 lub ust. 3a dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej.”,

d) uchyla się ust. 7;

4) w § 8:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pomoc przyznaje się w wysokości 75 tysięcy złotych.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do osób fizycznych, którym przyznano pomoc, z tym że zostało stwierdzone wygaśnięcie decyzji o przyznaniu pomocy w przypadku, o którym mowa w § 17 ust. 2 i 3, albo uchylono decyzję o przyznaniu pomocy w przypadku, o którym mowa w § 17 ust. 4.”;

5) w § 13 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) dokument potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa;”;

6) w § 15 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nabycia lub wejścia w posiadanie gospodarstwa wskazanego w biznesplanie, spełniającego warunki, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze i tiret trzecie, z zastrzeżeniem § 5 ust. 2;”;

7) w § 16 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) dokument potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa;”;

8) w § 17 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji uchyla decyzję o przyznaniu pomocy w przypadku złożenia przez beneficjenta, przed upływem terminu określonego w § 16 ust. 1, pisemnego wniosku o uchylenie tej decyzji zawierającego oświadczenie o rezygnacji z przyznanej pomocy.”;

9) w § 19:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) potwierdzone za zgodność z oryginałem przez pracownika Agencji lub notariusza kopie faktur, dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej lub innych dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków co najmniej 70% kwoty pomocy na inwestycje zgodne z założeniami biznesplanu – po zrealizowaniu każdej z inwestycji i nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pomocy;”;

b) dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) dokument potwierdzający spełnienie warunku dotyczącego minimalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a, nie mniejszej niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, w terminie 60 dni od dnia upływu 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy - w przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1.”;

10) w § 20 w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1) pkt 1, 2, 3, 6 lub 7 – zwrotowi podlega 15% kwoty pomocy;”.

§ 2. 1. Przepis § 8 ust. 1 rozporządzenia, o którym mowa w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, stosuje się także do spraw dotyczących pomocy

finansowej w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom”, które zostały wszczęte na podstawie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w 2009 r. i przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nie zostały zakończone decyzją ostateczną.

2. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, przekaze osobom, którym nie zostały wydane decyzje w sprawie przyznania pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom”, informację o zmianie wysokości przyznawanej pomocy oraz o możliwości złożenia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, wniosku o zmianę założeń biznesplanu w zakresie przewidzianych inwestycji.

3. W przypadku niezłożenia w terminie, o którym mowa w ust. 2, wniosku o zmianę założeń biznesplanu w zakresie przewidzianych inwestycji, stosuje się przepis § 8 ust. 1 rozporządzenia, o którym mowa w § 1, w brzmieniu dotychczasowym.

§ 3. Przepisy § 19 pkt 2 oraz § 20 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia, o którym mowa w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, stosuje się także do osób fizycznych, które wystąpiły o przyznanie pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 98, poz. 634, Nr 214, poz. 1349 i Nr 237, poz. 1655 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 105.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 24, poz. 147 oraz z 2009 r. Nr 48, poz. 391 i Nr 209, poz. 1611.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie zmieniające rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 wprowadza zmiany w zakresie warunków przyznawania pomocy, korzystne z punktu widzenia potencjalnych beneficjentów oraz wynikające z dotychczasowych doświadczeń z realizacji przedmiotowego działania. Ponadto projektowane rozporządzenie doprecyzowuje i uelastycznia niektóre przepisy budzące wątpliwości interpretacyjne lub powodujące trudności we wdrażaniu działania.

Zmiany zaproponowane w § 1 pkt 1 lit. a, pkt 2, pkt 3 lit. b i pkt 4 projektowanego rozporządzenia są konsekwencją zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, przyjętych w dniu 23 czerwca 2009 r. przez Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz zatwierdzonych w dniu 15 lipca 2009 r. przez Radę Ministrów. Zmiany zawarte w § 1 pkt 1 lit. a, pkt 2 i pkt 3 lit. b zostały notyfikowane przez Komisję Europejską (KE) w dniu 9 grudnia 2009 r., natomiast zmiana zaproponowana w pkt 4 - w dniu 29 marca 2010 r.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 1 lit. a oraz pkt 2 projektu ma na celu ułatwienie spełnienia kryteriów dostępu w ramach tego działania wnioskodawcom i beneficjentom z województw, w których średnia wojewódzka powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest wyższa od średniej krajowej.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze obowiązującego rozporządzenia, gospodarstwo rolne wnioskodawcy powinno mieć powierzchnię użytków rolnych nie większą niż 300 ha oraz nie mniejszą niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie, w którym jest położone. W przypadku osób ubiegających się o pomoc i będących już posiadaczami gospodarstwa, warunek ten powinien być spełniony najpóźniej w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy (§ 7 ust. 7 pkt 1 rozporządzenia), natomiast wnioskodawcy, którzy w dniu złożenia wniosku nie prowadzą jeszcze działalności rolniczej, powinni spełnić warunek dotyczący minimalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie w terminie 180 dni od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy (§ 5 ust. 1 rozporządzenia).

Doświadczenia z wdrażania przedmiotowego działania wskazały, że kryterium dostępu dotyczące minimalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie jest

w praktyce trudne do spełnienia w województwach, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie jest wyższa od średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju. Wyniki naborów wniosków o przyznanie pomocy, przeprowadzonych w 2008 r. i w 2009 r. w ramach tego działania, wykazały, że w większości województw, o których mowa wyżej, złożone wnioski o przyznanie pomocy nie wyczerpały połowy alokacji środków finansowych przeznaczonych na realizację działania w danym województwie w 2008 r. i w 2009 r. Sytuacja ta była spowodowana przede wszystkim ograniczoną liczbą osób, które były w stanie wykazać spełnienie kryterium dotyczącego minimalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie. Ograniczeniem dla potencjalnych beneficjentów z tych województw mógł być m.in. wysoki koszt zakupu ziemi, który należało ponieść w celu osiągnięcia wymaganej powierzchni użytków rolnych równej średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w danym województwie. W Polsce w latach 2006 – 2008 nastąpił bowiem znaczny wzrost cen gruntów rolnych. Średnia cena gruntów rolnych zwiększyła się prawie o 70%, przy czym np. w województwie warmińsko-mazurskim - o ponad 90%, a w województwach dolnośląskim, opolskim, pomorskim – o ponad 80%.

Obowiązujące dotychczas kryteria dostępu dotyczące minimalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie budzą liczne kontrowersje wśród rolników oraz skutkują wieloma protestami i interwencjami ze strony organizacji branżowych, samorządów województw, związków zawodowych rolników oraz izb rolniczych.

Proponowana zmiana rozporządzenia dopuszcza możliwość przyznania pomocy wnioskodawcom posiadającym gospodarstwa o powierzchni nie mniejszej niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, położone w województwach, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie jest wyższa od średniej krajowej.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 3 lit. b projektowanego rozporządzenia polega na rozszerzeniu definicji dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej.

Zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 pkt 1 obowiązującego rozporządzenia, pomoc finansowa jest przyznawana osobie fizycznej, która nigdy wcześniej nie prowadziła działalności rolniczej i dopiero planuje przejęcie gospodarstwa. Dopuszcza się również przyznanie wsparcia osobie, która podjęła prowadzenie działalności rolniczej w sposób określony w § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia, tj. w gospodarstwie rolnym nabytym

w drodze spadku albo w drodze darowizny przed ukończeniem 18. roku życia lub po ukończeniu 18. roku życia, lecz w trakcie nauki w systemie dziennym lub na uczelni w trakcie stacjonarnych studiów, jeżeli od dnia rozpoczęcia przez daną osobę prowadzenia działalności rolniczej do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie upłynęło więcej niż 12 miesięcy, a do dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy - więcej niż 18 miesięcy. Za dzień podjęcia działalności rolniczej zasadniczo uznaje się dzień wejścia po raz pierwszy w posiadanie nieruchomości o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha. W określonych przypadkach za dzień taki można uznać dzień osiągnięcia pełnoletności, dzień ukończenia szkoły albo dzień zakończenia służby wojskowej.

Doświadczenia we wdrażaniu działania pokazały, że niezbędne jest rozszerzenie definicji dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej tak, aby uwzględnić sytuację, w której wnioskodawca nabędzie gospodarstwo w drodze spadku, natomiast z jakichś powodów nie będzie mógł od razu rozpocząć jego samodzielnego prowadzenia i podejmie decyzję o wydzierżawieniu gospodarstwa. Zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego, otwarcie spadku następuje z chwilą śmierci spadkodawcy. Spadkobierca nabywa spadek, a zatem wstępuje w prawa i obowiązki spadkodawcy, w dniu otwarcia spadku. Moment nabycia gospodarstwa w drodze spadku nie jest zatem zależny ani od woli, ani od wiedzy danej osoby.

W związku z powyższym proponuje się, aby w przypadku osób, które otrzymały gospodarstwo w drodze spadku i w ciągu 12 miesięcy od dnia otwarcia spadku wydzierżawiły gospodarstwo, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznawany był dzień rozwiązania lub wygaśnięcia umowy dzierżawy. Proponowany okres 12 miesięcy, w trakcie którego będzie uznawane wydzierżawienie gospodarstwa, wynika z przepisów prawa spadkowego i uwzględnia czas, jaki jest zazwyczaj potrzebny na uregulowanie spraw spadkowych, w tym na uzyskanie prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Jednocześnie, aby uniknąć przypadków sztucznego zawierania przez wnioskodawców umów dzierżawy z datą wsteczną celem spełnienia podstawowego kryterium dostępu, jakim jest maksymalny okres prowadzenia działalności rolniczej, wprowadza się także wymóg, że umowa dzierżawy powinna być zawarta w formie aktu notarialnego albo mieć datę pewną, tj. datę poświadczoną urzędowo przez organ państwowy, organ jednostki samorządu terytorialnego albo przez notariusza.

Zmiany zaproponowane w § 1 pkt 3 lit. a oraz lit. c projektowanego rozporządzenia mają na celu dopracowanie pod względem redakcyjnym obowiązujących przepisów do zmiany wprowadzanej w lit. b.

Ze zmianą zawartą w § 1 pkt 3 lit. b koresponduje zmiana zaproponowana w § 1 pkt 1 lit. b tiret pierwsze projektowanego rozporządzenia. Pomoc finansową w ramach przedmiotowego działania przyznaje się osobie fizycznej, która, z zastrzeżeniem § 7 rozporządzenia, nigdy wcześniej nie prowadziła działalności rolniczej i dopiero planuje przejście gospodarstwa. W § 2 ust. 2 obowiązującego rozporządzenia zdefiniowane zostały przypadki, które stanowią przejaw podjęcia przez daną osobę działalności rolniczej. Uznaje się, że dana osoba prowadziła działalność rolniczą, jeżeli m.in. była właścicielem lub posiadaczem nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha. Oznacza to, że w ramach omawianego działania nie można przyznać pomocy osobie, która kiedykolwiek była właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa.

Proponuje się wprowadzenie odpowiedniej zmiany przepisu § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia, zgodnie z którą nabycie nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha nie będzie uznawane za przesłankę prowadzenia działalności rolniczej w przypadku osób, które nabyły tę nieruchomość w drodze spadku i w ciągu 12 miesięcy od dnia jej nabycia dokonały zbycia tej nieruchomości albo, jeżeli nieruchomość stanowi współwłasność, zbycia udziału we współwłasności tej nieruchomości.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 1 lit. b tiret drugie projektowanego rozporządzenia polega na wyłączeniu z katalogu przesłanek prowadzenia działalności rolniczej, zawartego w § 2 ust. 2 obowiązującego rozporządzenia, przypadku otrzymania kredytu preferencyjnego przeznaczonego na utworzenie nowego gospodarstwa.

Zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 pkt 1 obowiązującego rozporządzenia, pomoc może być przyznana osobie fizycznej, która nigdy wcześniej nie prowadziła działalności rolniczej i dopiero planuje rozpoczęcie jej prowadzenia w gospodarstwie rolnym. W § 2 ust. 2 zdefiniowane zostały przypadki, które stanowią przejaw prowadzenia przez daną osobę działalności rolniczej, a tym samym okoliczność uniemożliwiająca uzyskanie wsparcia. Za przesłanki prowadzenia takiej działalności uznaje się m.in. otrzymanie kredytu preferencyjnego udzielanego na podstawie przepisów dotyczących

szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji lub przepisów dotyczących szczegółowego zakresu i kierunków działań ARiMR oraz sposobów ich realizacji.

Wśród kredytów preferencyjnych z dopłatą ARiMR do oprocentowania dostępne są kredyty przeznaczone na utworzenie nowego gospodarstwa, o które może wystąpić osoba nieposiadająca gospodarstwa oraz nieprowadząca działalności rolniczej w chwili otrzymania kredytu.

Proponuje się doprecyzowanie obowiązujących przepisów, tak aby z możliwości uzyskania wsparcia nie były wykluczone osoby, które przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy otrzymały kredyt na utworzenie własnego gospodarstwa, tj. osoby faktycznie nieprowadzące jeszcze działalności rolniczej.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 3 lit. d przewiduje uchylenie ust. 7 w § 7 obowiązującego rozporządzenia. Konieczność uchylenia powyższego przepisu wynika z wprowadzanej zmiany polegającej na przedłużeniu - w przypadku osób, o których mowa w § 7 ust. 1 obowiązującego rozporządzenia - terminu na spełnienie warunku określonego w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze obowiązującego rozporządzenia, dotyczącego minimalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie, oraz warunku § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret trzecie obowiązującego rozporządzenia, stanowiącego, iż znajdujące się w gospodarstwie budynki i budowle, wykorzystywane do produkcji rolnej, oraz użytki rolne w gospodarstwie wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej nie mogą stanowić przedmiotu współwłasności ani współposiadania, z wyjątkiem małżeńskiej wspólności majątkowej.

Obecnie w przypadku osób ubiegających się o pomoc i będących już posiadaczami gospodarstw, warunki, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze i tiret trzecie obowiązującego rozporządzenia powinny być spełnione najpóźniej w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy (§ 7 ust. 7 pkt 1 rozporządzenia), natomiast wnioskodawcy, którzy w dniu złożenia wniosku nie prowadzą jeszcze działalności rolniczej, powinni spełnić powyższe warunki w terminie 180 dni od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy (§ 5 ust. 1 rozporządzenia).

W związku z powyższym proponuje się, aby w przypadku osób, będących w dniu wystąpienia o pomoc posiadaczami gospodarstw, termin na spełnienie powyższych warunków był identyczny jak w przypadku wnioskodawców, którzy w dniu złożenia wniosku nie prowadzą jeszcze działalności rolniczej, tj. aby wynosił on 180 dni od dnia

doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy. Powyższa zmiana ułatwi spełnienie warunku dotyczącego minimalnej powierzchni gospodarstwa osobom, o których mowa w § 7 ust. 1 obowiązującego rozporządzenia, a ponadto pozwoli tym osobom na rozliczenie ewentualnego kosztu nabycia gruntów rolnych, poniesionego celem spełnienia ww. warunku, w ramach dokumentowania wydatkowania 70 % uzyskanej pomocy na inwestycje związane z rozwojem gospodarstwa (§ 18 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia). W ślad za zmianą dotyczącą terminu spełnienia warunku minimalnej powierzchni gospodarstwa zasadna jest także analogiczna zmiana terminu spełnienia warunku, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret trzecie.

Wprowadzenie powyższej zmiany spowoduje, że w przypadku osób będących w dniu wystąpienia o pomoc posiadaczami gospodarstw, terminy spełnienia wszystkich warunków wymienionych w § 2 obecnie obowiązującego rozporządzenia, które zostały określone w § 7 ust. 7 rozporządzenia, będą identyczne jak terminy określone w § 5 rozporządzenia, obowiązujące wnioskodawców, którzy w dniu złożenia wniosku nie prowadzą jeszcze działalności rolniczej. Z tego względu zasadne wydaje się uchylenie § 7 ust. 7 rozporządzenia.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 4 lit. a polega na podwyższeniu kwoty jednorazowej premii z 50 000 zł do 75 000 zł. Rozpoczęcie samodzielnej działalności rolniczej wymaga poniesienia znacznych nakładów finansowych na uruchomienie produkcji i modernizację gospodarstwa. Obecna wysokość pomocy finansowej w ramach omawianego działania ustalona została w oparciu o dostępne dane statystyczne z 2004 i 2005 r., dotyczące m.in. wysokości kosztów, jakie trzeba ponieść w związku z podejmowaniem działalności rolniczej i prowadzeniem gospodarstwa (koszty zakupu gruntów rolnych, maszyn i urządzeń rolniczych, materiałów budowlanych, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin).

W latach 2004 – 2009 koszty zakupu środków produkcji dla rolnictwa uległy znacznemu zwiększeniu. Średnia cena gruntów rolnych w Polsce wzrosła o ok. 90%. Maszyny i urządzenia rolnicze podrożały średnio o 26%. Odnotowano również 17%-owy wzrost cen materiałów budowlanych oraz środków ochrony roślin. Najwyższy, bo aż 114%-owy wzrost cen miał miejsce na rynku nawozów mineralnych.

Znaczny wzrost cen środków produkcji rolnej przy jednoczesnym spadku w ostatnim czasie cen produktów rolnych spowodował obniżenie realnej dochodowości

gospodarstw. W związku ze wzrostem cen środków produkcji obniżeniu uległa również siła nabywcza jednorazowej premii przyznawanej w ramach omawianego działania.

W dobie kryzysu gospodarczego i relatywnie niższych obecnie dochodów rolniczych, wyższa kwota wsparcia będzie stanowiła zachętę do prowadzenia działalności rolniczej. Pozwoli ona młodym rolnikom na dokonanie niezbędnych inwestycji w gospodarstwach, przez co wpłynie pozytywnie na wzrost konkurencyjności ich gospodarstw.

Zmiany zaproponowane w § 1 pkt 5 i 7 projektu mają na celu uelastycznienie przepisów § 13 pkt 1 oraz § 16 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia, powodujących trudności praktyczne we wdrażaniu działania.

Przepisy rozporządzenia określają wymogi odnośnie minimalnej i maksymalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie młodego rolnika. Przepis § 3 ust. 5 rozporządzenia stanowi, że przy obliczaniu tej powierzchni sumuje się powierzchnię użytków rolnych stanowiących przedmiot własności, użytkowania wieczystego oraz dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na określony okres (tj. na czas nieoznaczony lub na okres co najmniej 5 lat, licząc od dnia złożenia wniosku o płatność, a w przypadku osób fizycznych, o których mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia, na czas nieoznaczony lub na okres co najmniej 6 lat, licząc od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy).

Przepis § 13 pkt 1 rozporządzenia stanowi, że wnioskodawca, który w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy jest już posiadaczem gospodarstwa, obowiązany jest dołączyć do wniosku akt notarialny potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa.

Wnioskodawca, który w dniu złożenia wniosku nie prowadzi jeszcze działalności rolniczej, otrzymuje decyzję o przyznaniu pomocy z zastrzeżeniem dopełnienia określonych warunków, w tym nabycia gospodarstwa wskazanego w biznesplanie, w terminie 180 dni od dnia doręczenia decyzji. Wśród dokumentów potwierdzających spełnienie warunków decyzji wymieniony jest akt notarialny potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa (§ 16 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia).

Przepisy § 13 pkt 1 oraz § 16 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia są w praktyce trudne do spełnienia przez wnioskodawców będących dzierżawcami gospodarstw. Z informacji

uzyskanych od ARiMR wynika, że umowy dzierżawy między Agencją Nieruchomości Rolnych a młodymi rolnikami nie są zawierane notarialnie, ponieważ Agencja Nieruchomości Rolnych odmawia zawierania umów w tej formie.

Mając na względzie zgłaszane trudności w zawieraniu przez rolników umów dzierżawy z Agencją Nieruchomości Rolnych w formie aktu notarialnego, proponuje się wprowadzenie zmiany przepisów § 13 pkt 1 oraz § 16 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia, wyłączającej konieczność notarialnego potwierdzenia tytułu prawnego do gospodarstwa.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 6 projektowanego rozporządzenia ma na celu doprecyzowanie obecnego przepisu rozporządzenia § 15 ust. 3 pkt 1, tak aby nie budził on wątpliwości interpretacyjnych.

Zgodnie z § 15 ust. 3 pkt 1, dyrektor oddziału regionalnego ARiMR wydaje decyzję o przyznaniu pomocy z zastrzeżeniem dopełnienia określonych warunków w terminie 180 dni od dnia jej doręczenia. Jeden z warunków, z zastrzeżeniem których wydawana jest decyzja, stanowi nabycie gospodarstwa wskazanego w biznesplanie.

Z uwagi na to, że pojęcie „nabycie” w ujęciu cywilistycznym wiąże się z prawem własności rzeczy, natomiast przepisy rozporządzenia dopuszczają przypadek, gdy część gospodarstwa stanowi przedmiot dzierżawy, proponuje się dokonanie odpowiedniej zmiany przepisu § 15 ust. 3 pkt 1 obowiązującego rozporządzenia. Ponadto konieczne jest także doprecyzowanie, że gospodarstwo wskazane w biznesplanie powinno spełniać warunki, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze i tiret trzecie, z zastrzeżeniem § 5 ust. 2. Oznacza to, że w terminie 180 dni od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy beneficjenci z województw, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie jest wyższa od średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, obowiązani są nabyć gospodarstwo wskazane w biznesplanie, o powierzchni nie mniejszej niż średnia krajowa, natomiast beneficjenci z województw, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie jest niższa od średniej krajowej- o powierzchni nie mniejszej niż średnia wojewódzka.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 8 projektowanego rozporządzenia wprowadza w dotychczasowym przepisie § 17 możliwość uchylecia na wniosek beneficjenta decyzji o przyznaniu pomocy.

Przepis art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego przewiduje możliwość uchylecia za zgodą strony decyzji, na mocy której strona nabyła prawo, w przypadku gdy nie sprzeciwiają się temu przepisy szczególne oraz jeśli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. Obecne przepisy rozporządzenia nie przewidują możliwości uchylecia decyzji o przyznaniu pomocy, nakazują jedynie stwierdzenie wygaśnięcia decyzji o przyznaniu pomocy w przypadku niezłożenia przez beneficjenta wniosku o płatność w terminie 180 dni od dnia doręczenia tej decyzji lub niedopełnienia w tym terminie warunków, z zastrzeżeniem których decyzja została wydana. Podstawę do dopuszczenia w przepisach szczególnych możliwości uchylecia, w przypadkach i na zasadach innych niż określone w art. 155 Kpa, decyzji tworzącej dla strony prawa nabyte, daje art. 163 Kpa.

Dlatego też w § 17 obowiązującego rozporządzenia dodaje się ust. 4, zgodnie z którym dyrektor oddziału regionalnego Agencji uchyli decyzję o przyznaniu pomocy w przypadku, gdy osoba, której przyznano pomoc, złoży w terminie 180 dni od dnia doręczenia tej decyzji wniosek o uchylenie tej decyzji, zawierający oświadczenie o rezygnacji z przyznanej pomocy.

Ze zmianą zaproponowaną w § 1 pkt 8 projektowanego rozporządzenia korespondują zmiany zaproponowane w § 1 pkt 1 lit. c oraz pkt 4 lit. b. Zmiany te mają na celu uelastycznienie przepisów § 2 ust. 3 oraz § 8 ust. 3 obowiązującego rozporządzenia poprzez dopuszczenie możliwości ponownego wystąpienia o wsparcie oraz ponownego przyznania pomocy osobie, w przypadku gdy decyzja o przyznaniu pomocy została uchylona w związku ze złożeniem przez tę osobę wniosku o jej uchylenie, zawierającego oświadczenie o rezygnacji z otrzymania przyznanej pomocy.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 9 lit. a projektowanego rozporządzenia ma na celu wyjście naprzeciw obecnym i przyszłym beneficjentom, poprzez uelastycznienie dotychczasowych przepisów w zakresie terminu na przedłożenie dokumentów potwierdzających wydatkowanie uzyskanej premii na inwestycje związane z rozwojem gospodarstwa.

Zgodnie z przepisem § 18 obowiązującego rozporządzenia, beneficjent zobowiązany jest wydatkować, w okresie 3 lat od dnia wypłaty pomocy, co najmniej 70% kwoty pomocy na inwestycje określone w biznesplanie, związane z rozwojem gospodarstwa. Aby udokumentować fakt poniesienia wydatków w wysokości co

najmniej 70% kwoty pomocy, beneficjent zobligowany jest do przedłożenia w ARiMR potwierdzonych za zgodność z oryginałem kopii faktur, dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej lub innych dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków na inwestycję zgodną z założeniami biznesplanu.

W myśl § 19 pkt 2 obowiązującego rozporządzenia, dokumenty poświadczające poniesienie wydatków na co najmniej 70% kwoty pomocy powinny zostać przedłożone przez beneficjenta po zrealizowaniu każdej inwestycji i nie później niż w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym ta inwestycja została zrealizowana, jednak nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pomocy. Niedostarczenie dokumentów potwierdzających poniesione wydatki w terminie, o którym mowa w § 19 pkt 2 rozporządzenia, skutkuje koniecznością zwrotu 25% uzyskanej pomocy.

Proponuje się wprowadzenie odpowiedniej zmiany przepisu § 19 pkt 2, zgodnie z którą beneficjent zobowiązany byłby dostarczyć faktury lub inne dokumenty potwierdzające wydatkowanie środków do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pomocy.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 9 lit. b projektowanego rozporządzenia ma na celu uzupełnienie przepisu § 19 obowiązującego rozporządzenia o dokument potwierdzający spełnienie warunku dotyczącego minimalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie. Dokument ten powinien być składany przez wnioskodawców, którzy zostali zobowiązani do zwiększenia powierzchni użytków rolnych w swoim gospodarstwie do poziomu równego co najmniej średniej krajowej w terminie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 10 projektowanego rozporządzenia ma na celu złagodzenie sankcji za nieterminowe przedłożenie przez beneficjenta dokumentów potwierdzających fakt spełnienia warunków, do spełnienia których beneficjent zobowiązany został w decyzji o przyznaniu pomocy. Obecnie, zgodnie z § 20 ust. 4 rozporządzenia, w przypadku złożenia po terminie zarówno wspomnianych wyżej dokumentów potwierdzających wydatkowanie 70% premii, jak i pozostałych wymaganych dokumentów (np. zaświadczenia z KRUS, dokumentu potwierdzającego uzyskanie rolniczych kwalifikacji zawodowych, itp.) młody rolnik zobligowany jest zwrócić 25 % uzyskanej premii.

Ze względu na to, że zasadnym jest, aby konsekwencje finansowe za nieterminowe przedłożenie dokumentów potwierdzających spełnienie określonych warunków były mniejsze niż za niedopełnienie tych warunków, proponuje się obniżenie do 15% wysokości pomocy podlegającej zwrotowi w przypadku niedostarczenia w terminie wymaganych dokumentów.

Projektowane rozporządzenie przewiduje, że zmieniony przepis § 8 ust. 1 będzie miał zastosowanie także do spraw, które zostały wszczęte na podstawie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w 2009 r. i nie zostały zakończone decyzją ostateczną. (§ 2 projektu). Osoby, które nie otrzymały jeszcze decyzji o przyznaniu pomocy finansowej, zostaną poinformowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia o zmianie wysokości przyznawanej pomocy oraz wynikającej z tej zmiany możliwości złożenia wniosku o zmianę założeń biznesplanu w zakresie inwestycji przewidzianych na kwotę stanowiącą co najmniej 70 % pomocy. Osoby te będą mogły uzyskać pomoc w wysokości 75 tys. zł, jeżeli złożą ww. wniosek w terminie 14 dni od dnia otrzymania od Agencji powyższej informacji.

Zmienione przepisy § 19 pkt 2 i § 20 ust. 4 pkt 1 będą stosowane także do osób, które wystąpiły o przyznanie pomocy przed dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia (§ 3 projektu).

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projektowane rozporządzenie jest korzystne z punktu widzenia potencjalnych beneficjentów, a jednocześnie zapewnia osiągnięcie celów działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom”, jakimi są poprawa struktury agrarnej oraz konkurencyjności

polskiego rolnictwa na rynku Unii Europejskiej. Ponadto przepisy projektowanego rozporządzenia przyczynią się do bardziej efektywnego wykorzystania alokacji środków finansowych przeznaczonej na realizację tego działania.

Wobec planowanego na początek trzeciego kwartału 2010 r. rozpoczęcia naboru wniosków o przyznanie pomocy, przepisy projektowanego rozporządzenia powinny zacząć obowiązywać jak najszybciej, tak aby weszły w życie przed uruchomieniem naboru wniosków. Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia. W związku ze spodziewanym dużym zainteresowaniem omawianym działaniem PROW 2007-2013 oraz mając na względzie interes wszystkich potencjalnych beneficjentów, zarówno tych, którzy rozpoczęli już prowadzenie działalności rolniczej, jak i tych, którzy je dopiero planują, wejście w życie projektowanego rozporządzenia z dniem ogłoszenia nie stoi w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawnego.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie

Projektowane rozporządzenie dotyczy wnioskodawców i beneficjentów działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”. Szacuje się, że osoby, które dzięki projektowanym zmianom będą miały szansę uzyskać pomoc, będą stanowiły ok. 24 % łącznej przewidywanej liczby wnioskodawców.

W wyniku podwyższenia jednorazowej kwoty wsparcia liczba beneficjentów zmniejszy się o ok. 28%.

2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Budżet działania określony został w Programie, przyjętym przez Komisję Europejską w drodze decyzji z dnia 7 września 2007 r. Na realizację działania w okresie programowania 2007-2013 przeznaczono kwotę 420 mln euro, z czego 315 mln euro (75%) pochodzić będzie z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, natomiast 105 mln euro (25%) pokryte zostanie z publicznych środków krajowych (budżet państwa). Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetu państwa, związanych z koniecznością współfinansowania tego działania przez budżet krajowy.

3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia przyczyni się do wzrostu zainteresowania młodych ludzi podjęciem prowadzenia gospodarstwa rolnego, a tym samym zwiększy liczbę osób wykonujących zawód rolnika.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został wysłany do:

- 1) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
- 2) Sekretariatu Rolnictwa Komisji Krajowej NSZ „Solidarność”;
- 3) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
- 4) Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”;
- 5) Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 6) Federacji Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 7) Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników;
- 8) Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 9) Krajowej Rady Izb Rolniczych;
- 10) Krajowej Izby Gospodarczej, Komitetu Rolnictwa i Obrotu Rolnego;
- 11) Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”;
- 12) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich;
- 13) Krajowej Rady Spółdzielczej;
- 14) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 15) Związku Zawodowego Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”;
- 16) Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa RP.

Powyższe organizacje nie zgłosiły uwag do przedłożonego projektu rozporządzenia.

Opracowano w Departamencie
Rozwoju Obszarów Wiejskich:

Akceptował:

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym: